

1901-09-27

OPHAVSPERSON/NØGLEPERSON

Carl Jacobsen

FAKTA

Dokumenttype:
Avisartikel

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Ålborg

Arkivplacering:
Mediastream

Emneord:
Ny Carlsbergfondet

DOKUMENTINDHOLD

Interview med Carl Jacobsen i Aalborg Amtstidende (Politiken) i anledning af Ny Carlsbergfondets oprettelse.

TRANSSKRIFTION

Brygger Jacobsens
Milliongave

Sammenslutning af Gamle Carlsberg og Ny Carlsberg.
En Samtale med Brygger Jacobsen

Brygger Carl Jacobsens Navn som Kunstmæcen er naaet viden om i Europa. I Norden er det enestaaende. Ingen anden har tilnærmelsesvis ofret saa mange Millioner paa Kunstens Alter for derefter at skænke det altsammen til det Offentlige.

Brygger Jacobsen har købt Statuer og smykket Københavns Anlæg med dem, han har foranstaltet Udstillinger af fremmed Kunst, og han har skænket Stat og Kommune det nye og det gamle Glyptotek. Nu kommer saa Meddelelse om, at Hr. Jacobsen og Frue i Anledning af 25-Aarsdagen for Carlsbergfondets Oprettelse har stiftet et nyt Fond, Ny Carlsbergfondet, "for at virke i Kunstens Tjeneste i vort Fædreland", og at de samtidig har "skænket Ny Carlsberg til Carlsbergfondet, for at de to Bryggerier, Gamle Carlsberg og Ny Carlsberg, i Fremtiden kan udgøre ét". Meddelelsen, der udsendtes af Riz. Bur., var iøvrigt noget uklar. Samtidig med, at man erfarede, at Ny Carlsberg var givet til Carlsbergfondet, meddeltes det, at "de to Tredjedele af Ny Carlsbergs Indtægt, som anslaaes til i Fremtiden at blive mindst 400,000 Kr. aarlig, indtil 1951 vil tilfalde Ny Carlsbergfondet". Og det tilføjes, at efter 1951 vil den hele Indtægt tilfalde Fondet.

For at faa Rede paa, hvorledes Ordningen er tænkt, og i det Hele erfare noget nærmere om den interessante Sag, har "Polit." henvendt sig til Brygger Jacobsen.

Meningen er, sagde han, at Ny Carlsberg skal ejes af Carlsbergfondet. Men under dette oprettes Ny Carlsbergfondet som en særlig Afdeling, der oppebærer Indtægterne fra Ny Carlsberg og anvender dem i kunstneriske Øjemed, ligesom Carlsbergfondets Penge gaar til videnskabelige Formaal. Ny Carlsbergfondet faar sin særlige Bestyrelse, der dog antagelig vil samarbejde med Carlsbergfondets Bestyrelse. Noget endeligt om Bestyrelsesforholdene er endnu ikke bestemt. Først i Dag har jeg indsendt min Skrivelse om denne Sag til Carlsbergfondets Bestyrelse, som jo maa have Tid at overveje den, ligesom der maa konfereres med

Videnskabernes Selskab.

Om Beregningen af Ny Carlsbergs Indtægter siger Dr. Jacobsen, at Opsplitningen af de 400,000 Kr. som de to Tredjedele naturligvis er ret skønsmæssig, men at den samlede aarlige Indtægt i Fremtiden dog snarere vil blive over end under 600,000 Kr.

Vi Spørger, om den stipulerede Størstepart af Indtægterne kan ventes at ville komme Kunsten tilgode allerede i det kommende Aar, og hvorledes Hr. Jacobsen tænker sig pengene anvendte.

Der vil naturligvis, svarer Hr. J., hengaa længere Tid, inden de økonomiske Forhold ved Overdragelsen til Carlsbergfondet er ordnede saaledes, at Ny Carlsbergfondet kan komme til at virke efter sin Bestemmelse. Medens jeg skænker Bryggeriet, det gamle og det nyopførte, denne Villa, vi her sidder i, til Carlsbergfondet, skal dette overtage mine Beholdinger til deres Værdi, som jeg antager er 1 Mill. Kr. Mine Ejendomme er i Øjeblikket uprioriterede. Der optages nu en Prioritet paa 2½ Mill. Kr. Efter det nye Bryggeris Opførelse er der jo endnu meget ubetalt. Elefanttaarnet, som endnu ikke er færdigt, vil komme til at koste

en ½ Mill. Til alle disse Udbetalinger vil en stor Del af Prioritetssummen blive anvendt. Imidlertid er intet afgjort om alle disse Pengeforhold, men der vil nok hengaa nogle Aar, førend de 400,000 Kr kan komme kunstneriske Formaal til Gode. Det første, de skal anvendes til - og dermed tør ikke tøves altfor længe - er den nye Glyptoteksbygning. Hertil har jeg jo lovet en Million, og den maa selvfølgelig udbetales af Ny Carlsbergfondet. Paa hvilken Maade de 400,000 Kr aarlig senere skal anvendes, maa det blive Fondsbestyrelsens Sag at afgøre.

Hvad har nu, spørger vi, været det ledende Motiv i Deres Beslutning?

Det, at de to Bryggerier, Gamle og Ny Carlsberg, fremtidig skulde være ét. Jeg synes, det er urimeligt, at de arbejder hver for sig og konkurrerer med hinanden. Ved at arbejde sammen vil der jo ogsaa kunne spares betydeligt i Driftsudgifter.

-Bliver da Driftsmaaden den samme?

- Den er den samme, i alt væsentligt

Øllet har dog ikke samme Smag?

Pilsneren ikke. Men hvis der ingen Etiket var, vilde man ikke kunne smage Forskel paa Gamle og Ny Carlsbergs Lagerøl

-Er det altsaa hensigten med Sammenslutningen helt at afskaffe Gl. Carlsberg og Ny Carlsberg Øl og fremtidig at sælge Øllet fra begge Bryggerier under samme Etiket: Carlsberg ?

- Nej, ialt Fald foreløbig tænkes der ikke paa at forandre Etiketterne. Men indadtil drives Bryggerierne under Et, dog saaledes at Direktør Kühle naturligvis vedblivende er Bestyrer af Gamle Carlsberg, ligesom jeg her paa Ny Carlsberg bliver Carlsbergfondets lønnede Direktør.

- Med 50,000 Kr i Gage, ligesom Hr Kühle ?

- Ja, min Gage maa naturligviis blive den samme som den, Direktør Kühle oppebærer. Og det er en Selvfølge, at jeg ogsaa har forbeholdt mig Ret til at bo i denne Villa, jeg hidtil har ejet.

- Jeg opnaar, slutter Brygger Jacobsen, ved den Foranstaltning, jeg har truffet, at se et mangeaarigt Ønske opfyldt: min Faders gamle Bryggeri, hvor jeg som Dreng i 1847 var med at lægge den første Sten, i Samarbejde med det Bryggeri, jeg selv har skabt.

Og jeg opnaar, at Ny Carlsbergs Indtægter i Fremtiden som hidtil for Størsteparten eller helt anvendes i Kunstens Tjeneste.

"Politiken" mener, at Ny Carlsberg har en Værdi af op imod en halv Snes Mill. Kroner

Brygger Jacobsens Million-Gave.

Zammenlutning af Gamle Carlsberg og Ny Carlsberg.

En Samtale med Brygger Jacobsen.

Brygger Carl Jacobsens Navn som Kunstmand er naaet viden om i Europa. I Norden er det enestaaende. Ingen anden har tilnaermelsesvis ojet saa mange Millioner paa Kunstens Alter for derefter at staae det altsammen til det Offentlige.

Brygger Jacobsen har lovet Statuer og smykket Robenhavns Anlag med dem, han har foranstaltet Udstillinger af fremmed Kunst, og han har staaet Etat og Kommune det nye og det gamle Glyptofel. Nu kommer saa Meddelelse om, at Hr. Jacobsen og Fruen i Anledning af 25-Aarsdagen for Carlsbergfondets Oprettelse har stiftet et nyt Fond, Ny Carlsbergfondet, "for at virke i Kunstens Tjeneste i vort Fædreland", og at de samtidig har "stiftet Ny Carlsberg til Carlsbergfondet, for at de to Bryggerier, Gamle Carlsberg og Ny Carlsberg, i Fremtiden kan udgøre ét".

Meddelelsen, der udbjendes af Nys. Bur., var især noget uklar. Samtidig med, at man erfarede, at Ny Carlsberg var givet til Carlsbergfondet, meddeltes det, at "de to Tredjedele af Ny Carlsbergs Indtægt, som anslaaes til i Fremtiden at blive mindst 400,000 Kr. aarlig, indtil 1951 vil tilfalde Ny Carlsbergfondet". Og det tilføjes, at efter 1951 vil den hele Indtægt tilfalde Fondet.

For at faa Rede paa, hvoreledes Ordningen er tænkt, og i det Hele erfare noget nærmere om den interessante Sag, har "Politik." henvendt sig til Brygger Jacobsen.

— Meningen er, sagde han, at Ny Carlsberg skal ejes af Carlsbergfondet. Men under dette oprettes Ny Carlsbergfondet som en lærig Afdeling, der opbevarer Indtægterne fra Ny Carlsberg og anvender dem i kunstneriske Tjemed, ligesom Carlsbergfondets Pengene gaar til videnskabelige Formaal. Ny Carlsbergfondet faar sin lærige Bestyrelse, der dog antagelig vil samarbejde med Carlsbergfondets Bestyrelse. Noget endeligt om Bestyrelsesforholdene er endnu ikke bestemt. Først i Dag har jeg indsendt min Erklærelse om denne Sag til Carlsbergfondets Bestyrelse, som jo maa have Tid at overveje den, ligesom der maa konfereres med Videnskabsmændenes Selskab.

Om Beregningen af Ny Carlsbergs Indtægt siger Dr. Jacobsen, at Udstillingen af de 400,000 Kr. som de to Tredjedele naturligvis er ret slansmæssig, men at den samlede aarlige Indtægt i Fremtiden dog snarere vil blive over end under 600,000 Kr.

— Vi spørger, om den stipulerede Størstepart af Indtægterne kan ventes at ville komme Kunstnerne tilgode allerede i det kommende Aar, og hvoreledes Hr. Jacobsen tænker sig Pengene anvendt.

— Der vil naturligvis, svarer Dr. J., hengaa længere Tid, inden de økonomiske Forhold ved Overdragelsen til Carlsbergfondet er ordnede saaledes, at Ny Carlsbergfondet kan komme til at virke efter sin Bestemmelse. Medens jeg stifter Bryggeriet, det gamle og det nyopførte, og denne Villa, vi her sidder i, til Carlsbergfondet, skal dette overtage mine Beholdninger til deres Værd, som jeg antager er 1 Mill. Kr. Mine Gendomme er i Tjebillet uprioriterede. Der optages nu en Prioritet paa 2 1/2 Mill. Kr. Efter det nye Bryggeris Opførelse er der jo endnu meget ubetalt. Giesanttaarnet, som endnu ikke er færdigt, vil komme til at koste 1/2 Mill. Til alle disse Udbetalinger vil en stor Del af Prioritetssummen blive anvendt. Umiddelbart er endnu intet afgjort om alle disse Pengetilstande, men der vil nok hengaa nogle faa Aar, førend de 400,000 Kr. kan komme kunstneriske Formaal til Gode. Det første, de skal anvendes til — og dermed tør ikke toves altsor længe — er den nye Glyptotekbygning. Hertil har jeg jo lovet en Million, og den maa selvfølgelig udbetales af Ny Carlsbergfondet. Paa politiken Maade de 400,000 Kr. aarlig senere skal anvendes, maa det blive Fondsbestyrelsens Sag at afgøre.

— Gode har nu, spørger vi, været det ledende Motiv i Deres Beslutning?

— Det, at de to Bryggerier, Gamle Carlsberg og Ny Carlsberg, fremtidig skulde være ét. Jeg synes, det er urimeligt, at de arbejder hver for sig og konkurrerer med hinanden. Ved at arbejde sammen vil der jo ogsaa kunne spares betydeligt i Drifts-udgifter.

— Bliver da Driftsmaaden den samme?

— Den er den samme, i alt væsentligt.

— Ollet har dog ikke samme Smag?

— Pilsneren ikke. Men hvis der ingen Etikette var, vilde man ikke kunne smage Forskel paa Gamle og Ny Carlsbergs Lagerøl.

— Er det altsaa Hensigten med Sammenlutningen helt at affasse Gl. Carlsberg og Ny Carlsberg Øl og fremtidig at sælge Ollet fra begge Bryggerier under samme Etikette: Carlsberg?

— Nej, ialt Fald foreløbig tænkes der ikke paa at forandre Etiketterne. Men indadtil drives Bryggerierne under Et, dog saaledes, at Direktør Kühle naturligvis vedblivende er Bestyrer af Gamle Carlsberg, ligesom jeg her paa Ny Carlsberg bliver Carlsbergfondets lønede Direktør.

— Med 50,000 Kr. i Gage, ligesom Hr. Kühle?

— Ja, min Gage maa naturligvis blive den samme som den, Direktør Kühle oppebærer. Og det er en Selsølg, at jeg ogsaa har forbeholdt mig Ret til at bo i denne Villa, jeg hidtil har ejet.

— Jeg opnaar, slutter Brygger Jacobsen, ved den Foranstaltning, jeg har truffet, at se et mangeaarigt Ønske opfyldt: min Faders gamle Bryggeri, hvor jeg som Dreng i 1847 var med at lægge den første Sten, i Samarbejde med det Bryggeri, jeg selv har stabt. Og jeg opnaar, at Ny Carlsbergs Indtægter i Fremtiden som hidtil for Størsteparten eller helt anvendes i Kunstens Tjeneste.

„Politiken“ mener, at Ny Carlsberg har en Værdi af op imod en halv Enes Mill. Kroner.